

'MENAJERİMİ ARA'

'BURASI SÜPER LİG SANA GÖRE DEĞİL...'

Bu hafta Star TV'de yeni bir dizi başladı. Ay Yapım tarafından çekilen dizi dünyada "Call my Agent" adıyla yayınlanan Fransız dizisi "Dix Pour Cent" adlı yapımın Türkiye uyarlaması. Dizide medyanın alt dalı olan sinema ve dizi oyuncularının yaşadıkları tüm açıklığı ile anlatılıyor. Bir ajansta geçen dizinin hikayesi ve hikayedeki gerçeklik çok dikkatimi çekti. Bugüne kadar izlediğimiz diziler içinde en farklı, en hakiki ve en açık sözlüsü dizi bu desem abartmış olmam.

Dizi Antalya'da üniversitede Radyo - TV - Sinema eğitimi alan ve İstanbul'a gelerek sektöre girmeye çalışan bir kızın hikayesi ekseninde dönüyor. Kızın babası kızın doğmasını istememiş ve onu annesi ile başbaşa bırakarak İstanbul'a gelmiş. İstanbul'da popüler bir prodüktör olan acımasız bir baba ile sektöre girmek ve bir şeyler yapmak isteyen bir kızın hikayesi anlatılırken dizide bir yandan da sinema ve dizi sektöründe yaşanan olaylar anlatılıyor.

Bu dizide en çok dikkatimi çeken şey, dizinin konusu ve diyalogları. Tüm dizilerde olduğu gibi bu dizide de entrikalar, aşklar var. Ancak bu dizide gerçek hayatı entrikalar olduğu gibi acımasızca anlatılıyor. Hayat dizilerden daha acımasız. Bu dizinin en büyük

Bu diyalog benim gerek öğrencilerimle, gerek iş arkadaşlarımla sık sık konuştuğumuz, sorguladığımız bir konuyu aklıma getirdi. Biz Özel dönemde büyüyen çocuklar. Özel döneminde memur olmak neredeyse ayıplanacak bir şeydi. Şimdi ise gıpta edilen bir şey. Özel sektör öylesine acımasız oldu ki, özel sektör çalışanları bir köle, memurlar ise birer prens oldu.

"Manajerimi Ara" dizisinde yer alan "telefonun sürekli açık olacak..." cümlesi biz özel sektör çalışanları için yüzde yüz geçerli bir şey. Bu benim için öylesine olağan bir şey ki, artık otomatik bir refleks oldu. Bir gün TRT ile bir küçük iş yaparken yaşadığım bir anstantane geldi aklıma. TRT'de çalışan bir arkadaşım bana whatsapp'tan bir mesaj yollayarak bir soru sormuştu. Biz özel sektör köleleri çok yoğun çalıştığımız için bazen bir tek mesaja bile yanıt yazacak zamanı bile bulamıyoruz. O arkadaşın yazdığı mesaja gece cevap yazabilmişim. Bundan bir kaç gün sonra arkadaş bana "bir şey rica edeceğim, bana gece whatsapp mesajı atmasanız..." gibi bir ricada bulundu. Çocuk yüzde yüz haklıydı. Evet normal şartlarda insanların özel zamanları vardır, o zamanlar da onlara aittir. Biz özel sektör çalışanlarının böyle bir özel zamanı yok. Tıpkı "Manajerimi Ara" dizisinde dile getirildiği gibi biz 24 gün x 7 gün çalışıyoruz. TRT çalışanları ise memurluğun verdiği avantajla son derece rahat, cool ve kaygısız çalışıyorlar. TRT'nin reyting kaygısı, reklam kaygısı olmadığı için onların rekabet etme iç güdüsü, kazanma hırsı, başarı hırsı yok. Hiçbölge bir duygu yaşamadıkları içinde böyle bir refleksleri olmamış. Çünkü onların maaşı devlet kasasından ve halktan toplanan vergilerle otomatik olarak ödeniyor.

MEDYADA YORULMAK İSTEMİYORSAN

İletişim eğitimi alan öğrencilerime hem katıldığım seminerlerde hem derslerimde "Eğer medya dünyasında yorulmadan ömür boyu kalmak istiyorsanız TRT'de bir kadro kapmaya çalışın..." diyorum. Bunu duyan gençler şaşkınlıkla önce olayı düşünürler sonra da hemen tepki veriyor. Bu, yüzlerce kez yaşadığım diyalog sonucunda gençlerin TRT kurumuna karşı olan ön yargısının en büyük nedeninin "halkın vergileri ile hiçbir kaygısı olmadan" faaliyetlerini sürdürmesi konusunun da çok önemli bir rol oynadığını anladım. İnsanlar sırf bu yüzden TRT Televizyonlarına ve radyolarına kızıyorlar.

Sakin bana kimse kamu medyası martavalını anlatmasın. BBC de kamu medyası, Sputnik de kamu medyası. DW da kamu medyası. Dünyanın öbür ucundan Türkiye'ye gelen CRI da kamu medyası. Hiçbirinde böyle bir rahatlık yok. Sputnik'te kurulduğu ilk günden itibaren pek çok dostum oldu. Çin kamu medyasının Türkiye yatırımında yöneticilik yaptım. Çok samimi söyleyeyim hepsinde it gibi çalıştım, çalışmaya da devam ediyorum. Tıpkı bu dizide olduğu gibi, gecemiz yok, gündüzümüz yok. Kaygımız çok. Üstündeki sorumluluk da çok büyük. Niye mi? Çünkü, bir devletin ödeneği anne ve babanızın size verdiği para gibidir, kutsaldır, değerlidir. Eğer adamsanız o bütçeye gözünüzü gibi bakarsınız. Harcarken bin kez düşünürsünüz.

Cumhuriyet İttifakının olaya el atması şart Bu örneklerden hareket ederek artık

özelliği hayatın gerçekliğini olduğu gibi anlatması.

İSTANBUL'DA HERKES ÇOK HIZLI

Dizi daha başında cümle ile farkını gösterdi. Antalya'dan İstanbul'a gelen Dicle, İstanbul sokaklarında dolaşırken: "Antalya'da hayat çok yavaş, İstanbul'da herkes çok hızlı..." diyor. Üstünde satlerce konuşulabilecek hem sosyolojik, hem psikolojik bir konu. Evet, İstanbul'da hayat çok hızlı, hem de gereğinden çok hızlı. Bu hız, başdöndürücü bir hız. Bazen o kadar yoruyor ki...

"Burası köpekbalıkları ile dolu vahşi bir sektör" diyor baba kıza. "Burası süper lig Dicle, sen kendi amatör ligine dön" diyor ve kızını İstanbul'dan gitmesi için ikna etmeye çalışıyor hayırsız baba. Yani hem hayırsız bir baba var, hem de gerçekçi bir diyalog.

HEPİMİZİN YAŞADIĞI İŞ GÖRÜŞME DİYALOĞU

Diziyi izlerken daha sonra sosyal medyaya da düşen bir diyalog dikkatimi çekiyor. Dicle yani Antalya'da Rd-TV-Sinema eğitimi alan ve İstanbul'a iş aramak için gelen kız, babasının çalıştığı ajansta, onun rakibi olan bir diğer prodüktör Feris'in asistanıyla kavga etmesi sonrasında kendisine iş buluyor ve Feris'in asistanı oluyor. Bu sırada Feris ile Dicle'nin iş görüşmesi öylesine anlamlı ki: "Erkek arkadaşın var mı? Peki sosyal mısın, kız arkadaşların çıkar mısın, hafta sonları uzun kahvaltılar filan...Tansiyonu olan bir annen, kontrole götürmen gereken bir baban var mı?... Telefonun asla kapanmayacak, sabahın dördünde arasam bile açacaksın. Hafta içi hafta sonu bayram, yılbaşı dinlemem... Bazen aylarca izin yapmadan çalıştım, çalıştım. Eğer kendime vakit ayırmam lazım

diyorsan hiç başlamayalım... Bir aylık deneme süresi. En ufak beceriksizliğinde kovarım hiç de vicdan azabı çekmem. Gizlilik sözleşmesi imzalayacaksın. Ha bir de seni kovarsam ya da istifa edersen iki yıl hiçbir ajansta çalışmayacaksın, bu da olacak sözleşmede." Böyle bir diyalog sonucunda işe alındı Dicle. Modern bir kölelik anlaşması gibi.

Eminim geçmişte köle çalıştıran koloniler bile bu kadarını düşünmemişlerdi. Dizi de ki bu diyalog bile "Manajerimi Ara"nın ne kadar gerçekçi bir dizi olduğunu gösteriyor. Bu diyalogu dizide

duyunca çok şaşırıldım. Bu diyaloglar medya endüstrisinde, eğitim sektöründe, perakendecilik sektöründe, özetle tüm sektörlerde işçi- işveren arasında yaşanıyor. Gençken ben de yaşadım, yaşlanınca bana patronlarım bu bakış açısıyla yöneticilik yapmamı emretti. Ben reddetsem de kapitalist acımasız patronlar kabul etmedi. Bunun için de epey kalabalık bir CV'im var, ama Allah'a şükür rahat bir vicdanım var. Bu diyalog dizinin yayınlandığı salı akşamı sosyal medyada da epey dolaştı. Belli ki herkes bu konuşmada kendinden bir şey buldu.

ESKİDEN MEMUR OLMAK AYIPLANIRDI ŞİMDİ NİMET

PEKİ BU NASIL DÜZELİR?

Kurumun genel müdürüne yani İbrahim Eren'e profesyonellerle çalışma imkanı vererek, işletme eğitimi alan, medya işletmeciliği konusuna hakim, sektöre hakim, serbest piyasa ekonomisinin ruhunu bilen, genç dinamik genel müdür yardımcılarını ve alt yöneticilerle çalışma imkanı sağlayarak olur. Gerekirse dışarıdan profesyoneller atansın, iş planları hazırlansın. Kar-zarar mekanizması üzerinde çalışmalar yapılsın.İsraf var mı? Masraf çok mu? Çok mecrami var, kaç gereklilikleri var? Mesela örnek, neden bir tane radyosu olan bir kamu medyası olur mu? Bunların kaç kamusal görevini yerine getiriyor? Kaç para kazanıyor? Mesela dünyada müzik tv kanalı olan tek kamu medyası nerdeyse Türkiye. TRT Müzik çok mu gerekli? Müzik televizyonları kapanırken, medya dijitalle yönlendirilen kamu neden karasız yayın yapan bir müzik televizyonuna sahip? Mesela bölge radyolarına ne gerek var? Mesela neden bu kadar çok makam arabası var? Hangi medya işletmesinin müdürlerinde ve neden hala "başkan" dendiğine inanmadığım (titir olarak) insanların makam arabası ve şoförleri var? Mesela, mesela, mesela.. Bu liste uzar gider.

REKABET STRATEJİ VE BAŞARI RUHU

Dönelim konumuza. "Manajerimi Ara" adlı dizi modern dünyada rekabetin nasıl da acımasız olduğunu dinleyiciye çok somut bir dille anlatıyor. Diziyi izlerken bir yandan çok büyük bir zevk aldım bir yandan da beyin fırtınası yaparak yukarıda anlattıklarımı düşündüm. "Manajerimi Ara" her salı Star TV'de yayınlanıyor. Dizinin senaristi Yelda Eroğlu, daha önce "Kayıp Şehir", "Umutsuz Ev Kadınları" - "Kırgın Çiçekler" - "Aşk ve Mavi", "Zengin ve Yoksul" gibi dizilerin senaryolarını yazmış. Bu dizi hepsinden farklı ve bu farkını senaryosunda hissettirdi. Obsesso diziyi sponsor olmuş. Soğuk kahve markasıymış, çok akıllıca bir seçim yapmış marka. Çünkü dizi ileriki haftalarda özellikle AB grubunda daha çok ses getirecek. Dizinin ilk yayınlandığı gün birinci bölüm totalde üçüncü, AB grubunda ise dördüncü oldu. Çok güzel bir başarı. Başarı daha da önemli çünkü o gün Kanal D'de yayınlanan ve birinciliği alan Paok- Beşiktaş Şampiyonlar Ligi 2. Ön Eleme maçı vardı. Star TV çok iyi bir taktik uyguladı ve diziyi aynı akşam iki kez yayınladı. Dizinin tekrarını perşembe akşamı da yeniden yayınladı. Üstelik diziyi reklamsız yayınladı.

İşte bahsettiğim strateji, rekabet ruhu, başarı hırsı bu. TRT bunu televizyon kanallarında kısmen yapıyor ama hala eksikleri var. Radyolarında, dijital medyalarında, haber yayıncılığında ve pek çok alanda ise bunu hiç yapamıyor. Bu dizinin senaryosunda geçen "Burası süper lig acımasız bir lig, burada ayakta kalmak zor" sözü müthiş bir söz. Bu rekabette kamu medyamızı da eşit şartlarda görmek ve binlerce medya çalışanı, yüzbinlerce medya çalışanı aday ve milyonlarca elektrik faturası ödeyen insan adına "sırtını elektrik faturalarına dayayan" bir mecra görmek istemiyorum. Cumhuriyet İttifakı bu kanayan yarayı dindirirse muhalefetin sürekli önerilerine getirdiği bu "haklı sorundan" da kurtulmuş olacaktır.

KONU İHRACATI MI DİZİ İHRACATI MI?

"Manajerimi Ara"yı izlerken bir konu daha aklıma geldi. Dünyadan Türkiye'ye adapte ettiğimiz dizileri düşündüm. "Medcezir" çok başarılı oldu, Fox TV'de yayınlanan "Mucize Doktor" ve "Doktor" ilk aklıma gelenler. Onlarda başarılı oldu. "Manajerimi Ara" da bunlara örnek. Biz yurt dışına dizilerimizi ihraç ediyoruz. Güzelde bir pazar oluştu, ama bence burada da düşünülmesi gereken bir şey daha var. Biz neden dizi yani hazır prodüksiyon ile beraber senaryo-konu veya proje ihraç etmiyoruz? Yani bizim ayrıca ulusal bir dizimiz veya senaryo - konumuzun yabancılarla ihraç edilmesini gerekir. Bu konuda da çalışmaları yapmalıyız. Bu bir fikir ihracatı olacaktır. Dilerim en yakın zamanda bu alanda da güzel gelişmeler yaşarız, hatta inşallah bunu TRT yapar.

SON SÖZÜM BÜYÜKLERİME

Yukarıda yazdıklarım için sakın bana "biz kamu yayıncısıyız" bahanesine sığınmayın. Kamu yayıncısı olmak uzaylı olmak değil. Kamu yayıncısı olmak hiçbir ticari faaliyetten kaçınmamanın bahanesi değildir. Türkiye'de bir kamu devleti ama serbest piyasa ekonomisini uyguluyor. Onun için bu bahaneyi artık unutmak ve çalışmak lazım. Ulusal ekonomik politikamıza paralel bir kamu medyamızın olması lazım.